

Door Joost Groeneveld
Directeur Wingman Business Valuators

Fouten uitbannen

Voetbal en DSB hebben meer raakpunten dan alleen AZ, eertijds de voetbalclub van DS. Te beginnen bij het voetbal. Nederland is geen wereldkampioen geworden. Hoe dat kwam? "De internationals schoven de schuld van het doelpunt in de schoenen van de Engelse scheidsrechter". Die gaf namelijk geen hoekschop "waarna Spanje in de tegenstoot de eindstrijd besliste". Dat is wel iets anders dan "Oranje kon de reeks overtredingen niet koppelen aan goed voetbal" en "Het bereikte ditmaal met behoorlijk veel geluk de finale en speelde daarin soms veel te grof" (NRC Handelsblad 12 juli 2010). De analyse van de internationals lijkt dus niet erg te kloppen. En uitgaande van scheidsrechterlijke dwalingen als verklaring voor het verlies is de verontwaardiging selectief. Of waren het géén scheidsrechterlijke dwalingen om diverse charges van Oranje niet meteen van rood te voorzien?

Dezelfde krant van dezelfde dag meldt dat het oud-bestuur van DSB – in reactie op het rapport-Scheltema – "wild om zich heen slaat". Dat zal, anders dan in het voetbal, niet letterlijk zijn bedoeld. Maar ook hier gaat het om een "aanklacht tegen toezichthouders". Onder kennelijk hetzelfde motto dat het niet aan onszelf maar aan een ander ligt, wordt gesteld dat "niet DSB maar DNB verantwoordelijk was voor het omvallen van de bank uit Wognum". In dezelfde adem wordt "het onderzoek van de commissie-Scheltema onderuitgehaald en de onafhankelijkheid en integriteit van de commissie sterk in twijfel getrokken". Ja, als je het ene wilt beweren, kan het andere niet goed zijn.

De scheidsrechter en de toezichthouder(s) hebben fouten gemaakt. Daar zijn we het wel over eens. Gedane zaken? Ja, maar daar houdt het niet mee op. De vraag is of je zulke fouten in de toekomst kunt accepteren. Dat hangt ervan af hoe je met fouten omgaat. Daarin is een ontwikkeling te zien. Ook vroeger zagen scheidsrechters niet alles en ook niet alles goed. Een verkeerde beslissing werd door de spelers van beide partijen rechtgezet. Dat was de code van sportiviteit. Die tijden zijn voorbij. Tegenwoordig worden overtredingen van spelers van het eigen team als nuttig bestempeld, of als dom. Bijna nooit als schandalig. Overtredingen zijn als zodanig geaccepteerd. Fouten die in het voordeel zijn van de eigen partij worden geëxploiteerd. Niet alleen op het veld. Klaagt DS dat hij toch een bankvergunning kreeg?

In deze moderne ambiance moeten fouten worden uitgebannen. Gemaakte fouten moeten aanleiding zijn tot verbetering. Evaluatie is daarvoor van groot belang. Die kan ertoe leiden dat toezicht wordt versterkt: met andere middelen, andere mensen, andere regels en andere straffen op overtredingen. In het voetbal moet bij belangrijke wedstrijden de scheidsrechter worden ondersteund door de introductie van nieuwe technische hulpmiddelen. Bij DNB moet een cultuurverandering plaatsvinden.

In een tijd waarin het doel de middelen heiligt, geldt ten aanzien van overtredingen van regels een kosten-batenanalyse. De morele winnaar bestaat niet meer. Op straffe van de gestelde penalty mag alles. Zulke omstandigheden vereisen duidelijke regels, sluitend toezicht en zware straffen: kosten hoger dan elke bate. Daaraan heeft het ontbroken. ■

